

než zadržováním věci, při čemž rušební čin nemusí záležeti právě v osobování si služebnosti (rozh. č. 5546 Sb. n. s.). Požadují-li žalobci na žalovaných odevzdání nemovitosti, nelze tomu se zřením na celkový obsah žaloby rozuměti jinak než tak, že se domáhají jejího vydání, jejího vrácení a obnovení neomezené fysické držby žalobců. Proti takovému nároku není námitek ani s hlediska § 366 obč. zák., ani § 523 obč. zák., jež neopravňuje pouze k domáhání se zdržovacího nároku, ale i nároku na obnovení předešlého stavu (rozh. č. 8699 Sb. n. s.). Tento nárok žalobců byl tedy plně odůvodněn vyjma byt, který žalobci sami obývali, kdežto stejný nárok co do bytu žalovaných již první soud pravoplatně odmítl.

Ale odvolací soud také úplně přehlédl, že další nárok, aby se žalovaní zdrželi jakéhokoliv dalšího hospodaření na nemovitostech žalobců, vyhovuje všem podmínkám, které odvolací soud sám kladl s hlediska § 523 obč. zák., a že dokonce žalovaní tu část žalobní prosby uznali, kdyby »změna« žaloby co do čísel vložek 134 a 1323 byla povolena a spor nebyl přerušen, což se také stalo. Ostatně bylo zjištěno, že žalovaným nepřísluší nějaké právo, jež by vlastnictví žalobců a jejich právo hospodařiti omezovalo.

Bylo proto obnoviti rozsudek procesního soudu vyjma část týkající se vlastního bytu žalobců.

Čís. 16990.

Rozsah a obsah plné moci vedoucích úředníků odštěpného závodu jako zmocněnců k jeho zastupování oprávněných jest posuzovati podle čl. 47 obch. zák.

Plná moc k jednáním uvedeným v 2. odst. čl. 47 obch. zák. může býti udělena i mlčky.

Pokud jest zmocněnce oprávněného k zastupování odštěpného závodu pokládati za zmocněného k přeměně dluhu odštěpného závodu z tržové smlouvy v zúročitelnou hypotekární zápůjčku.

(Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv II 839/37.)

Srov. rozh. č. 4478, 15844 Sb. n. s.

Proti žalobě, kterou se žalobkyně na žalovaném společenstvu s ruč. omez. domáhá zaplacení 30.454 Kč 35 h s přísl., tvrdíc, že podle dlužního úpisu jest jí žalované společenstvo zažalovaný nedoplatek dlužno z důvodu zápůjčky, která jest zajištěna ve výši 50.000 Kč s přísl. na nemovitosti ve vložce č. 28 poz. knihy J. a v kterou byl přeměněn nedoplatek kupní ceny za nemovitosti prodané žalovanému, namítlo žalované společenstvo mimo jiné, že dlužní úpis, o nějž jde, není platný a vůči žalovanému účinný, ježto nebyl podepsán jeho zástupci, nýbrž

pouze Františkem K.* a Dr. Ludvíkem N., kteří nebyli členy představenstva. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Jest sice souhlasiti se žalovanou, že filiálka není samostatným právním podmětem, nýbrž že jest pouze částí jmění majitele celého podniku, a to nehledíc na to, zda je filiálka v obchodním rejstříku zapsána či nikoliv. Přes to je však v soudní praxi uznána zásada, že majitel pobočného závodu může z obchodů, týkajících se tohoto závodu, žalovati a býti žalován pod firmou pobočného závodu (rozh. č. 9726, 10355 Sb. n. s.). Podmětem sporu je však vždy právní podmět, jemuž náleží celý podnik, jak hlavní, tak i odštěpný závod, jen že se dovoluje, aby tento právní podmět vystupoval ve sporech, týkajících se obchodů odštěpného závodu, pod firmou odštěpného závodu. Nemůže býti pochybnosti, že v souzené věci jde o spor z obchodu, týkajícího se žalované filiálky, neboť zažalovaná pohledávka se opírá o smlouvu z 29. února 1932, uzavřenou se žalovanou filiálkou, již byl dluh z kupní smlouvy ze dne 30. prosince 1931, uzavřené rovněž s žalovanou filiálkou, novací přeměněn v zápůjčku. Již z toho vyplývá, že obchodní a živnostenská pokladna v F. mohla býti v souzeném případě žalována pod firmou její filiálky v J. Mimo to byla žaloba doručena do rukou k zastupování oprávněného člena představenstva hlavního závodu a též plná moc právním zástupcům jest znamenána ústřednou.

Pro souzený spor není rozhodující, zda bylo možno vložit právo vlastnické ke koupené nemovitosti pro žalovanou filiálku.

Nerozhoduje tu ani, zda bylo právně možno zapsati vedoucí úředníky žalované filiálky jako zmocněnce k jejímu zastupování oprávněné do obchodního rejstříku. Rozsah a obsah jejich plné moci, třebaže byli zapsáni v obchodním rejstříku, jest posouditi podle č. 47 obch. zák. Podle druhého odstavce dotčeného článku nepatří pod zákonnou presumptivní plnou moc obchodního zmocněnce mimo jiné právo zmocněnce, aby přijímal pro principála zápůjčky. K tomu se vyžaduje vždy zvláštní plná moc, znějící na uvedený druh jednání (§ 1008 obč. zák.). Netřeba řešiti otázku, patří-li pod přijímání zápůjčky i přeměna závazku z jiného právního důvodu na závazek ze zápůjčky. Neboť i kdyby tomu tak bylo, nutno míti za to, že K. a Dr. N., kteří byli oprávněni k zastupování žalované filiálky, byli k takovéto transakci zmocněni. Plná moc vyžadovaná druhým odstavcem čl. 47 obch. zák. může býti udělena i mlčky (rozh. č. 4478 Sb. n. s. v důvodech). Trhová smlouva z 30. prosince 1931 o koupi nemovitosti byla uzavřena s žalovanou filiálkou, pro kterou byla určena a pro ni podepsána K-em a Dr. N-em. Mimo to byla trhová smlouva podepsána též oprávněnými zástupci ústředny. Podle trhové smlouvy měla býti celá kupní cena zaplacená hotově do 10. ledna 1932. Byli-li K. a Dr. N. zmocněni ústřednou, aby ujednali

a znamenali trhovou smlouvu o nemovitosti koupené pro žalovanou filiálku, aniž by byli zároveň zaplatili kupní cenu, nutno mít za to, že byli také zmocněni k tomu, aby vykonali takové úkony, jež souvisely se zaplacením tržové ceny, byly k tomuto účelu určeny a vyhovovaly zájmům a potřebám žalovaného společenstva. K těm úkonům mohla podle okolností případů náležeti i přeměna dluhu z tržové smlouvy v dluh ze zápůjčky, byla-li taková přeměna okolnostmi odůvodněna, účelná a nepřičila-li se zájmům žalované strany. V souzené věci nebyla kupní cena v době splatnosti zaplacená a žalovaná filiálka byla žalována o zaplacení zbytku kupní ceny. Ujednali-li uvedení zmocněnci s prodávatelkami, že neuhrazený zbytek tržové ceny bude přeměněn v zúročitelnou a zástavním právem zajištěnou zápůjčku, byla takováto úprava dlužního poměru účelná a sloužila i zájmům žalovaného společenstva. V té příčině uvedl odvolací soud správně, že přeměnou dluhu v zápůjčku odpadla pro žalované společenstvo nutnost okamžitého zaplacení zbytku tržové ceny, což bylo pro ně asi obtížné, ježto svůj splatný dluh nesplnilo a dalo se oň žalovati. Je-li tomu tak, jest mít za to, že přeměnu dluhu v zápůjčku vykonali zmocněnci žalované filiálky K. a Dr. N. v mezích plné moci, dané jim ústřednou, mlčky způsobem poznatelným pro žalobkyni tím, že zmocnila uvedené zástupce žalované filiálky k uzavření tržové smlouvy o shora uvedené nemovitosti.

Pro souzený spor nezáleží na tom, zda byl dlužní úpis z 29. února 1932 podle knihovního práva způsobilý, aby byl na jeho podkladě proveden zápis v pozemkové knize.

Čís. 16991.

Nevykáže-li se zástupce strany řádnou písemnou plnou mocí, nemá tato vada v zápětí zmatečnost řízení, nýbrž soud za postupovati podle § 38, odst. 2, c. ř. s.

Nejde o zmatečnost podle §§ 477 č. 5, 529 č. 2 c. ř. s., byla-li strana zastoupena advokátem, kterého k tomu platně zmocnila, třebaž bez písemné plné moci.

(Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv II 381/38.)

Žalobu, kterou se žalobce — bývalý veřejný společník firmy Bratři H-ové — domáhal, aby byla prohlášena za nepřípustnou exekuce vedená proti němu žalovaným podle soudního smíru okresního soudu v O. ze dne 24. února 1931, soud první stolice zamítl, kdežto odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.